

BICSKE VÁROSI ÖNKORMÁNYZAT Környezetvédelmi Konceptió 2011

BEVEZETÉS

Az embernek a környezettel szemben támasztott igényei közvetlenül a településen jelentkeznek. A környezeti problémák kezelésében és megoldásában egyre nagyobb szerep hárul a helyi önkormányzatokra, a helyi önkormányzat ismeri leginkább a település adottságait, annak alapján képes meghatározni a környezeti célokat, alapelveket, a legfontosabbnak ítélt helyi környezeti problémákat, a szükséges beavatkozások fontossági sorrendjét.

Magyarországon a környezetvédelemmel kapcsolatos jogok és kötelezettségek alkotmányos szinten szabályozottak. Az Alkotmány deklarálja az egészséges környezethez való jogot, a testi és lelki egészséghez való jog biztosítását.

Az alkotmányos szabályozáson túl a környezet összehangolt védelmére, a fenntartható fejlődés biztosítására vonatkozó szabályozást a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény testesíti meg, amely szerint a helyi önkormányzat a környezet védelme érdekében helyi környezetvédelmi programot készít, önkormányzati rendeletben határozza meg a környezetvédelmi feladatait.

Az Országgyűlés a 96/2009. (XII.9.) határozatával fogadta el a Nemzeti Környezetvédelmi Programot, melyben kinyilvánította „Életünk minőségét a környezet állapota és változása, a természeti erőforrás-készletek gazdagsága, a környezeti kockázati tényezők alakulása alapvetően meghatározza. A méltányos emberi élethez szükséges környezeti feltételeket, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítésének lehetőségét ezért mind a jelen, mind a jövő generációk számára biztosítani kell.”

Az Országgyűlés a stratégiai tervezéssel összefüggő kiemelt feladatként határozta meg a környezet védelmét:

„A Program céljaihoz kapcsolódóan, a környezetvédelmi törvényben foglaltak szerint az egymásra épülő regionális, megyei és települési környezetvédelmi programok megújítása vagy megalkotása és végrehajtást elősegítő szabályozási és támogatási rendszer fenntartása.

A stratégiai tervezés, megvalósítás, végrehajtás, értékelés és nyomon követés (monitorozás) egymáshoz kapcsolódó feladatköreiben a tervezési folyamat részét képező stratégiai környezeti vizsgálat alkalmazásának fejlesztése, a tervezés és az utóellenőrzés során a környezet- és költséghatékonyság vizsgálat gyakorlatának kialakítása.”

I. SZABÁLYOZÁS

1. Célkitűzés

A környezet védelmének általános szabályáról szóló 1995. évi LIII. törvény célja **az ember és környezete harmonikus kapcsolatának kialakítása**, a környezet egészének, valamint elemeinek és folyamatainak magas szintű, **összehangolt védelme, a fenntartható fejlődés biztosítása**.

A törvény 46. § (1) bekezdés meghatározza, hogy **a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében**

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet a képviselő-testülete hagy jóvá;
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

A helyi környezetvédelmi program elkészítése a helyi önkormányzatok kötelezettségei közé tartozik,

amelyre a törvény nem állapított meg határidőt.

Bicske város környezetvédelmi koncepcióját a környezetvédelmi törvény szellemében, a város környezeti állapotának javítása, és ezáltal egészséges lakókörnyezet biztosítása érdekében szükséges megalkotni.

Ennek keretében a helyi sajátosságok figyelembevételével, a közösségi előírásoknak megfelelő hulladékgazdálkodáshoz szükséges célok meghatározásával - a környezetvédelmi program részét képező - helyi hulladékgazdálkodási tervet kell készíteniük.

A **települési környezetvédelmi program** a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban **tartalmazza**

- a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- b) a zaj és rezgés elleni védelemmel, a külön jogszabály alapján stratégiai zajtérkép készítésére kötelezett települési önkormányzatok esetén a stratégiai zajtérképek alapján készítendő intézkedési tervekkel,
- c) a zöldfelület-gazdálkodással,
- d) a települési környezet tisztasága, és a közterületek tisztaságával,
- e) az ivóvízellátással,
- f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- g) a kommunális szennyvízkezeléssel,
- h) a települési hulladék-gazdálkodással,

- i) az energiagazdálkodással,
- j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környezetkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

2. Önkormányzat szerepe, eszközei

→ Helyi problémák felismerése, célkitűzések

A célkitűzések megfogalmazása érdekében a helyi környezet: a víz, a levegő, a talaj, a növény- és állatvilág, az energia- és víz felhasználás, a hulladékkezelés helyi állapotának ismerete szükséges. Konkrét mérési eredmények alapján fogalmazható meg a környezetvédelem helyi programja, célkitűzései. A célok elérésének meghatározásához szükséges egy környezeti alap adatbázis kialakítása és kezelése minden területen.

→ Helyi közösség bevonása a környezet megóvása érdekében

A helyi környezet megóvása, a környezettudatos magatartás kialakítására jelentős ráhatással bírnak a helyi közösségek, környezetvédelmi szervezetek. A környezetvédelem érvényesítésében az önszerveződő közösségeknek jelentős szerepük az önkormányzati döntés előkészítés során történő véleményezés.

→ Információ elérésének lehetővé tétele

Az önkormányzat saját honlapján széles információnyújtási lehetőség biztosított, mely segítségével a lakosság megfelelő tájékoztatása, szemléltetváltoztatása, bevonása, szervezése hatékony eredményt hozhat.

→ Szabályozás

Törvényi felhatalmazás alapján a helyi normatív szabályalkotás hatékony eszköz, a gondos és körültekintő előkészítés melletti célravezető szabályok megfogalmazása az önkéntes jogkövetés révén elősegíti a környezetvédelem érvényesítését.

II. HELYZETLEÍRÁS

A környezet-biztonság a környezet-természetvédelem, egészségvédelem és általános biztonsági intézkedések körébe tartozó események, folyamatok. A természeti eredetű károsodás (pl. sugárzási viszonyok kedvezőtlen változása, növényi kórokozók, kártevők, talajerózió stb betegségek) mellett az ember tevékenysége által okozott nem kívánatos hatás kiváltása (pl. veszélyes anyagok gyártása) is jelentős tényező, melyek közvetlenül vagy közvetve hatással vannak a környezetünkre.

A környezetvédelem megítélésben jelentős befolyásoló szerepe van a település tisztaságának, a zöldterületek gondozottságának, a közutak állapotának.

A város környezetének rendezettsége, tisztasága növeli az itt élők komfortérzetét, mely megóvásáért, fenntartásáért a helybeliek tehetik a legtöbbet.

A környezetünk védelme magában foglalja az épített és természeti környezet védelmét.

A következőkben a helyi környezetvédelmet érintő szabályozási körök kerültek összegyűjtésre, mely területeken külön-külön egyedi központi szabályozás rendezi a követendő előírásokat, a terhelési határértékeket, egyéb paramétereket.

4) Környezetvédelem- természetvédelem

Az önkormányzat a saját szabályozási eszközeivel jelentős befolyást tud gyakorolni a környezeti állapotra. Ennek szellemében fogadta el a 3/2005. (II.1.) önkormányzati rendeletét környezetvédelmi alapról, mely alapját képezi a környezetvédelmi feladatok hatékonyabb megoldásának. Az alap bevételi forrását az önkormányzatot megillető környezetvédelmi bírság képezi.

Az alapot az önkormányzat közigazgatási területén a következő célokra lehet felhasználni:

- a) környezetvédelmi szempontból károsodott környezet helyreállítására,
- b) környezet-egészségügyi megelőzési célokra,
- c) a helyi természeti erőforrások és értékek megőrzésére, fenntartására,
- d) a környezetvédelemmel kapcsolatos találmányok, ötletek megvételére és megvalósítására,
- e) a környezet- és természetvédelemről szóló tájékoztatások, előadások költségeinek fedezésére,
- f) környezet- és természetvédelmi felmérések, tanulmányok elkészítésére.

A környezet védelméről szóló helyi önkormányzati rendelet előkészítése folyamatban van, a Képviselő-testület első fordulóban megtárgyalta, jelenleg a környezetvédelmi hatóság véleményezi.

Az önkormányzat engedélyezési és hatósági jogkörében az eljárások során különös figyelmet szentel a környezeti célok megóvásának betartására a természetre gyakorolt negatív környezeti hatás megelőzése érdekében. Ennek elősegítésére civil szakmai szervezetek véleményét minden esetben kikéri.

A város külterületén Natura 2000 természetvédelmi területek is találhatóak, melyek megőrzésére fokozott figyelmet fordít.

5) A települési és épített környezet tisztasága - Hulladékgazdálkodás

EGK alapirányelv rendelkezik azzal a céllal, hogy a tagállamok tegyenek meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy elősegítsék a hulladékképződés megelőzését, a hulladék hasznosítását, feldolgozását, azzal, hogy az ártalmatlanított hulladék ne veszélyeztesse az emberi egészséget, és ne károsítsa a környezetet. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000 évi LIII. törvény egységes szabályozást vezetett be a hulladékgazdálkodás területén és egyben megteremtette a jogharmonizáció kereteit. Szabályozza a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységeket, önkormányzatok kötelezettségeit, a kötelezően ellátandó közszolgáltatással összefüggő feladatait, erre vonatkozó szabályalkotási felhatalmazást, a közterület tisztántartás feladatait.

A települési önkormányzat kötelezően ellátandó közszolgáltatásként az ingatlantulajdonosoknál keletkező települési hulladék kezelésére hulladékkezelési közszolgáltatást szervez és tart fenn.

A törvény felhatalmazása alapján alkotta Bicske Város Önkormányzata ***a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos hulladékkezelési helyi közszolgáltatásról a 48/2004. (XII.15.) önkormányzati rendeletet***, melyben

- ✓ megállapítja a helyi közszolgáltatás ellátásának feltételeit, rendjét, módját,
- ✓ meghatározza a települési szilárd hulladék kezelésének feltételeit
- ✓ rendelkezik a keletkező hulladék mennyiségének csökkentési lehetőségeiről, a szelektív gyűjtésről, ezzel elősegítve az újrahasznosítást
- ✓ a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatás teljesítésére jogosult szolgáltatót megjelöli.

A települési szilárd hulladék kezelését (gyűjtés, szállítás, ártalmatlanítás, újrahasznosítás), a hulladéklerakó üzemeltetését a Saubermacher-Bicske Kft látja el. A szolgáltató évente a szerződésben szabályozottak szerint lomtalanítást, házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést, veszélyes hulladéknak minősülő hulladékok begyűjtését is elvégzi az általános hulladékkezelés mellett annak érdekében, hogy a gazdátlan hulladékot a lehető legkisebb mértékre lehessen visszaszorítani.

A területi tervekkel összhangban a települési önkormányzat - a környezetvédelmi program részeként - hulladékgazdálkodási tervet készít, melyet Bicske Városi Önkormányzat Képviselő-testülete a 40/2004. (VII.8.) önkormányzati rendeletével fogadott el 2004-2008 évi tervezési időszakra.

3. Levegőtisztaság védelem

A helyi önkormányzat hatásköre füstköd riadóterv elkészítése, valamint a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésekre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása. A rendeletalkotás során feladat a közösségi jogszabályokban előírt paraméterek, kibocsátási határértékek, alapelvek betartása és alkalmazása.

A várost érinti két főközlekedési út is (M1 Autópálya, 1.sz. Főút), de a lakott területtől való távolságuk és a környezeti adottságok miatt a határértéket átlépő szennyezést a városban még nem okoztak.

Az önkormányzat évente dönt az országosan megrendezésre kerülő autómentes naphoz való csatlakozásról.

A önkormányzat ***a köztisztaságról, a parkok és fák védelméről szóló 32/2004. (V.1.) önkormányzati rendeletét*** környezetvédelmi törvény azon felhatalmazása alapján alkotta meg, hogy illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

Ebben szabályozza az önkormányzat az ingatlanok és közterületek gondozásával, tisztán tartásával kapcsolatos feladatokat.

4. Zöldfelületek gondozása

A városüzemeltetési feladatok közül a parkfenntartást, a városi zöldfelület, gyepek, játszóterek, a virágok gondozását, a közterületi átereszek, árkok tisztítását a Bicskei Gazdasági Szervezet látja el. Az ingatlanok előtti zöldterület gondozása az ingatlantulajdonosok feladata.

Bicske évente csatlakozik a Föld napi környezetvédelmi akcióhoz, az egész várost megmozgató szemétyűjtési akcióvá vált, mely során a várost érintő országos közutak melletti területek, bel- és külterületi közterületek önkéntesek általi megtisztítása történik.

A tavaszi virágosítás városunk központjában szépíti a parkokat és közterületeket, illetve az itt élők a saját portájuk előtti területeket virágosítják.

5. Vízgazdálkodás – vízvédelem

Az EGK irányelv jelentős feladatokat hárít a települési önkormányzatokra a szennyvíz tisztításával, kezelésével kapcsolatosan, kötelező feladat a települések szennyvízelvezetésének és tisztításának megoldása. A települési környezetvédelmi program tartalmazza a csapadékvíz- elvezetés, a kommunális szennyvízkezelés, gyűjtés, elvezetés, tisztítás, az ivóvízellátás településre vonatkozó feladatait, előírásait is.

a.) Felszíni vízelvezetés, bel- és árvízvédelem

A település felszíni vizeinek befogadója a város határában húzódó Szent László patak, ami így kiemelt figyelmet kíván a vízkár elhárítás területén.

Csapadékvíz elvezető csatornák ill. árkok kialakítása, felújítása az utcák szilárd burkolattal történő megépítésével párhuzamosan, tervszerűen zajlik. Megfelelő ár és belvízvédelmi terv elősegíti a vizek elleni védekezést. Központi szabályozásnak megfelelő vízkárelhárítási terv elkészítése jelenleg van folyamatban.

b.) Ivóvíz ellátás, szennyvíz elvezetés

Bicske és környékének vízellátását, valamint a város szennyvízelvezetését és -tisztítását a FEJÉRVÍZ ZRt. végzi. Az ivóvíz és szennyvízcsatorna hálózat kiépítettsége csaknem 100 %-ban (néhány ingatlan kivételével) megvalósult. A város néhány pontján még közutak biztosítják a vezetékes ivóvízzel nem rendelkezők ellátását. A helyi szennyvízelvezetést alkalmazókat a talajterhelési díjról szóló 2/2005. (II.5.) önkormányzati rendelet díjfizetésre kötelezi, ösztönzi a központi szennyvízelvezetés igénybevétele.

6. Zaj és rezgés

Környezetünket különböző eredetű zajok és rezgések befolyásolják, melyek bizonyos határértékeken túl veszélyeztetik az emberi egészséget is.

A városban nem működik olyan ipari létesítmény, amely jelentős zajterhelést okozna. A területileg illetékes környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőség az üzemek számára zajkibocsátási határértéket állapít meg, amelynek betartását helyszíni mérésekkel ellenőrzi, és a határértéket meghaladó zajkibocsátás esetén műszaki intézkedés megtételére kötelez, nem teljesítés esetén bírságot.

A városon keresztüli közúti tranzitforgalom nem zajlik, a főközlekedési utak (M1 Autópálya, 1. sz. út) a város mellett haladnak, így a közúti közlekedés nem jár jelentős zajszennyezéssel. A várost keresztülszeli az 1.sz. Vasúti fővonal, mely a közvetlen környezetében viszont jelentős zaj és rezgésterhelést is okoz. A vasúti pálya közvetlen környezetében lévő lakóingatlanok megóvása érdekében a vasúttársasággal közösen a zajvédelem kialakítása tervbe van véve. A vasúti személyszállító szerelvények lecserélésével ezen a problémán a vasúttársaság már sokat segített.

7. Állattartás

Állat csak a környezetvédelmi, köztisztasági, közegészségügyi, állategészségügyi szabályok betartásával a lakosság indokolatlan zavarása nélkül tartható (az azzal szükségszerűen együttjáró minimális mértéket meg nem haladó zaj, bűz stb.). A helyi állattartásról szóló 27/2004. (IV.1.) önkormányzati rendelet meghatározza azon szabályokat, amelyek elősegítik az állattartók, valamint állattartással érintettek érdekeinek, együttélésének érvényesülését, s biztosítják, hogy az állattartás mások nyugalmát, biztonságát és testi épségét ne veszélyeztesse.

A rendelet az állattartás kialakult hagyományait figyelembe véve kijelöli az állattartásra alkalmas területeket, megállapítja az állattartás céljára szolgáló építmények elhelyezésének feltételeit, meghatározza az állattartással kapcsolatos legfontosabb helyi szabályokat, közegészségügyi, állategészségügyi és környezethigiénés követelményeket, helyi igényeket, és elősegítse az állatok védelmét.

8. Épített környezet védelme

Bicske helyi építési szabályzatáról és szabályozási tervéről szóló 18/2009. (VII.27.) sz. önkormányzati rendelet a település beépítésével kapcsolatos szabályozást és a környezet természeti, táji és épített értékeinek védelmével kapcsolatos sajátos helyi követelményeket, jogokat, kötelezettségeket, előírásokat részletesen megfogalmazza:

- ➔ építési övezetenként megszabja a legkisebb zöldfelület nagyságát
- ➔ speciális szabályokat ír elő a különleges rendeltetésű területeken a hulladék elhelyezésére szolgáló területekre,
- ➔ külön előírást tartalmaz a zöldterületek, erdőterületek, mezőgazdasági ill. kertés mezőgazdasági területekre, vízgazdálkodási területekre,
- ➔ külön fejezetben szabályozza a betartandó környezeti feltételeket: levegőtisztaság-védelem, talaj- és földvédelem, felszíni és felszín alatti vizek védelme, hulladékkezelés, környezeti zaj elleni védelem, település- és tájkép védelmi és egyéb környezetvédelmi előírásokat,
- ➔ a szennyvízkezelés a csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés szabályait,
- ➔ a villamos energia ellátás, földgázellátás, az elektronikus hírközlés célját szolgáló létesítmények elhelyezésének szabályait, a műemlék- és településkép-védelem, régészeti lelőhelyek védelmére vonatkozó előírásokat.

9. A **növénytermesztés és az ipari üzemek** tevékenysége általi kiemelkedő környezeti károsító tényezőkről nincs tudomásunk, felmérés eredménye alapján lehetséges objektív információ.